శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

మహర్షి వేదవ్యాసప్రణీతం శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ నవమస్కంధే నవమోఽధ్యాయః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ నవమస్కంధే నవమోఽధ్యాయః ॥

శ్రీశుక ఉవాచ
అంశుమాంశ్చ తపస్తేపే గంగానయనకామ్యయా ।
కాలం మహాంతం నాశక్నోత్ తతః కాలేన సంస్థితః ॥ **1** ॥

దిలీపస్తత్సుతస్తద్వదశక్తః కాలమేయివాన్ ।
భగీరథస్తస్య పుత్రస్తేపే స సుమహత్ తపః ॥ **2** ॥

దర్శయామాస తం దేవీ ప్రసన్నా వరదాస్మి తే ।
ఇత్యుక్తః స్వమభిప్రాయం శశంసావనతో నృపః ॥ **3** ॥

కోఽపి ధారయితా వేగం పతంత్యా మే మహీతలే ।
అన్యథా భూతలం భిత్త్వా నృప యాస్యే రసాతలం ॥ **4** ॥

కిం చాహం న భువం యాస్యే నరా మయ్యామృజంత్యఘం ।
మృజామి తదఘం కుత్ర రాజంస్తత్ర విచింత్యతాం ॥ **5** ॥

భగీరథ ఉవాచ
సాధవో న్యాసినః శాంతా బ్రహ్మిష్ఠా లోకపావనాః ।
హరంత్యఘం తేఽంగసంగాత్ తేష్వాస్తే హ్యఘభిద్ధరిః ॥ **6** ॥

ధారయిష్యతి తే వేగం రుద్రస్త్వాత్మా శరీరిణాం ।
యస్మిన్నోతమిదం ప్రోతం విశ్వం శాటీవ తంతుషు ॥ **7** ॥

ఇత్యుక్త్వా స నృపో దేవం తపసాతోషయచ్ఛివం ।
కాలేనాల్పీయసా రాజంస్తస్యేశః సమతుష్యత ॥ **8** ॥

తథేతి రాజ్ఞాభిహితం సర్వలోకహితః శివః ।
దధారావహితో గంగాం పాదపూతజలాం హరేః ॥ **9** ॥

భగీరథః స రాజర్షిర్నిన్యే భువనపావనీం ।
యత్ర స్వపిత్రూణాం దేహా భస్మీభూతాః స్మ శేరతే ॥ **10** ॥

రథేన వాయువేగేన ప్రయాంతమనుధావతీ ।
దేశాన్ పునంతీ నిర్దగ్ధానాసించత్ సగరాత్మజాన్ ॥ **11** ॥

యజ్జలస్పర్శమాత్రేణ బ్రహ్మదండహతా అపి ।
సగరాత్మజా దివం జగ్ముః కేవలం దేహభస్మభిః ॥ **12** ॥

భస్మీభూతాంగసంగేన స్వర్యాతాః సగరాత్మజాః ।
కిం పునః శ్రద్ధయా దేవీం యే సేవంతే ధృతవ్రతాః ॥ **13** ॥

న హ్యేతత్ పరమాశ్చర్యం స్వర్ధున్యా యదిహోదితం ।
అనంతచరణాంభోజప్రసూతాయా భవచ్ఛిదః ॥ **14** ॥

సన్నివేశ్య మనో యస్మింఛ్రద్ధయా మునయోఽమలాః ।
త్రైగుణ్యం దుస్త్యజం హిత్వా సద్యో యాతాస్తదాత్మతాం ॥ **15** ॥

శ్రుతో భగీరథాజ్జజ్ఞే తస్య నాభోఽపరోఽభవత్ ।
సింధుద్వీపస్తతస్తస్మాదయుతాయుస్తతోఽభవత్ ॥ **16** ॥

ఋతుపర్ణో నలసఖో యోఽశ్వవిద్యామయాన్నలాత్ ।
దత్త్వాక్షహృదయం చాస్మై సర్వకామస్తు తత్సుతః ॥ **17** ॥

తతః సుదాసస్తత్పుత్రో మదయంతీపతిర్నృప ।
ఆహుర్మిత్రసహం యం వై కల్మాషాంఘ్రిముత క్వచిత్ ।
వసిష్ఠశాపాద్ రక్షోఽభూదనపత్యః స్వకర్మణా ॥ **18** ॥

రాజోవాచ
కిం నిమిత్తో గురోః శాపః సౌదాసస్య మహాత్మనః ।
ఏతద్ వేదితుమిచ్ఛామః కథ్యతాం న రహో యది ॥ **19** ॥

శ్రీశుక ఉవాచ
సౌదాసో మృగయాం కించిచ్చరన్ రక్షో జఘాన హ ।
ముమోచ భ్రాతరం సోఽథ గతః ప్రతిచికీర్షయా ॥ **20** ॥

స చింతయన్నఘం రాజ్ఞః సూదరూపధరో గృహే ।
గురవే భోక్తుకామాయ పక్త్వా నిన్యే నరామిషం ॥ **21** ॥

పరివేక్ష్యమాణం భగవాన్ విలోక్యాభక్ష్యమంజసా ।
రాజానమశపత్ క్రుద్ధో రక్షో హ్యేవం భవిష్యసి ॥ **22** ॥

రక్షఃకృతం తద్ విదిత్వా చక్రే ద్వాదశవార్షికం ।
సోఽప్యపోఽంజలినాఽఽదాయ గురుం శప్తుం సముద్యతః ॥ **23** ॥

వారితో మదయంత్యాపో రుశతీః పాదయోర్జహౌ ।
దిశః ఖమవనీం సర్వం పశ్యంజీవమయం నృపః ॥ **24** ॥

రాక్షసం భావమాపన్నః పాదే కల్మాషతాం గతః ।
వ్యవాయకాలే దదృశే వనౌకోదంపతీ ద్విజౌ ॥ **25** ॥

క్షుధార్తో జగృహే విప్రం తత్పత్న్యాహాకృతార్థవత్ ।
న భవాన్ రాక్షసః సాక్షాదిక్ష్వాకూణాం మహారథః ॥ **26** ॥

మదయంత్యాః పతిర్వీర నాధర్మం కర్తుమర్హసి ।
దేహి మేఽపత్యకామాయా అకృతార్థం పతిం ద్విజం ॥ 27 ॥

దేహోఽయం మానుషో రాజన్ పురుషస్యాఖిలార్థదః ।
తస్మాదస్య వధో వీర సర్వార్థవధ ఉచ్యతే ॥ 28 ॥

ఏష హి బ్రాహ్మణో విద్వాంస్తపఃశీలగుణాన్వితః ।
ఆరిరాధయిషుర్బ్రహ్మ మహాపురుషసంజ్ఞితం ।
సర్వభూతాత్మభావేన భూతేష్వంతర్హితం గుణైః ॥ 29 ॥

సోఽయం బ్రహ్మర్షివర్యస్తే రాజర్షిప్రవరాద్ విభో ।
కథమర్హతి ధర్మజ్ఞ వధం పితురివాత్మజః ॥ 30 ॥

తస్య సాధోరపాపస్య భ్రూణస్య బ్రహ్మవాదినః ।
కథం వధం యథా బభ్రోర్మన్యతే సన్మతో భవాన్ ॥ 31 ॥

యద్యయం క్రియతే భక్షస్తర్హి మాం ఖాద పూర్వతః ।
న జీవిష్యే వినా యేన క్షణం చ మృతకం యథా ॥ 32 ॥

ఏవం కరుణభాషిణ్యా విలపంత్యా అనాథవత్ ।
వ్యాఘ్రః పశుమివాఖాదత్ సౌదాసః శాపమోహితః ॥ 33 ॥

బ్రాహ్మణీ వీక్ష్య దిధిషుం పురుషాదేన భక్షితం ।
శోచంత్యాత్మానముర్వీశమశపత్ కుపితా సతీ ॥ 34 ॥

యస్మాన్మే భక్షితః పాప కామార్తాయాః పతిస్త్వయా ।
తవాపి మృత్యురాధానాదకృతప్రజ్ఞ దర్శితః ॥ 35 ॥

ఏవం మిత్రసహం శప్త్వా పతిలోకపరాయణా ।
తదస్థీని సమిద్ధేఽగ్నౌ ప్రాస్య భర్తుర్గతిం గతా ॥ 36 ॥

విశాపో ద్వాదశాబ్దాంతే మైథునాయ సముద్యతః ।
విజ్ఞాయ బ్రాహ్మణీశాపం మహిష్యా స నివారితః ॥ **37** ॥

తత ఊర్ధ్వం స తత్యాజ స్త్రీసుఖం కర్మణాప్రజాః ।
వసిష్ఠస్తదనుజ్ఞాతో మదయంత్యాం ప్రజామధాత్ ॥ **38** ॥

సా వై సప్త సమా గర్భమబిభ్రన్న వ్యజాయత ।
జఘ్నేఽశ్మనోదరం తస్యాః సోఽశ్మకస్తేన కథ్యతే ॥ **39** ॥

అశ్మకాన్మూలకో జజ్ఞే యః స్త్రీభిః పరిరక్షితః ।
నారీకవచ ఇత్యుక్తో నిఃక్షత్రే మూలకోఽభవత్ ॥ **40** ॥

తతో దశరథస్తస్మాత్ పుత్ర ఐడవిడస్తతః ।
రాజా విశ్వసహో యస్య ఖట్వాంగశ్చక్రవర్త్యభూత్ ॥ **41** ॥

యో దేవైరర్థితో దైత్యానవధీద్ యుధి దుర్జయః ।
ముహూర్తమాయుర్జ్ఞాత్వైత్య స్వపురం సందధే మనః ॥ **42** ॥

న మే బ్రహ్మకులాత్ ప్రాణాః కులదైవాన్న చాత్మజాః ।
న శ్రియో న మహీ రాజ్యం న దారాశ్చాతివల్లభాః ॥ **43** ॥

న బాల్యేఽపి మతిర్మహ్యమధర్మే రమతే క్వచిత్ ।
నాపశ్యముత్తమశ్లోకాదన్యత్ కించన వస్త్వహం ॥ **44** ॥

దేవైః కామవరో దత్తో మహ్యం త్రిభువనేశ్వరైః ।
న వృణే తమహం కామం భూతభావనభావనః ॥ **45** ॥

యే విక్షిప్తేంద్రియధియో దేవాస్తే స్వహృది స్థితం ।
న విందంతి ప్రియం శశ్వదాత్మానం కిముతాపరే ॥ **46** ॥

అథేశమాయారచితేషు సంగం
గుణేషు గంధర్వపురోపమేషు ।

రూఢం ప్రకృత్యాఽఽత్మని విశ్వకర్తు -
ర్భావేన హిత్వా తమహం ప్రపద్యే ॥ **47** ॥

ఇతి వ్యవసితో బుద్ధ్యా నారాయణగృహీతయా ।
హిత్వాన్యభావమజ్ఞానం తతః స్వం భావమాశ్రితః ॥ **48** ॥

యత్ తద్ బ్రహ్మ పరం సూక్ష్మమశూన్యం శూన్యకల్పితం ।
భగవాన్ వాసుదేవేతి యం గృణంతి హి సాత్వతాః ॥ **49** ॥

॥ ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం
నవమస్కంధే సూర్యవంశానువర్ణనే నవమోఽధ్యాయః ॥